

Research Paper

Spatial-regional study of social, economic and cultural factors affecting intentional homicide in the cities of Ramhormoz and Baghmalek

Ahmad Mahdavi Nasab¹, Maryam Naghdi dorbati^{*2}, Karim Salehi³

1. Department of Criminal Law and Criminology, ShK.C., Islamic Azad University, Shahrekord, Iran.
2. Department of Criminal Law and Criminology, ShK.C., Islamic Azad University, Shahrekord, Iran
3. Department of Criminal Law and Criminology, ShK.C., Islamic Azad University, Shahrekord, Iran

ARTICLE INFO

Abstract

PP: 646-657

Use your device to scan and read
the article online

Keywords: *Murder,
Crime Prevention,
Baghmalek, Ramhormoz*

This study aimed to investigate the social, economic and cultural factors on the rate and type of intentional homicides in the geographical area of Ramhormoz and Baghmalek counties. Considering the cultural and social characteristics of these areas, practical solutions are presented to reduce violence and improve social security. This study was conducted using a descriptive-analytical method. Data were collected through library studies, formal analysis, and analysis of semi-structured reports and interviews with legal professionals, sociologists and law enforcement officials. This study shows that the prevention of intentional homicide in Ramhormoz and Baghmalek counties is a comprehensive and coordinated requirement that emphasizes improving economic, social and cultural conditions. The implementation of these solutions can play an effective role in reducing violence and increasing social security in this area.

Citation: Mahdavi Nasab, Ahmad, Naghdi dorbati, Maryam, Salehi, Karim. (2024). **Spatial-regional study of social, economic and cultural factors affecting intentional homicide in the cities of Ramhormoz and Baghmalek.** Quarterly Journal of Geography (Regional Planning), 14(56), 646-657

DOI:10.22034/jgeoq.2025.561060.4384

* **Corresponding author:** Maryam Naghdi dorbati, **Email:** naghdi@iaushk.ac.ir

Copyright © 2024 The Authors. Published by Qeshm Institute. This is an open access article under the CC BY license (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>).

Extended Abstract

Introduction

Ramhormoz and Baghmalek counties in Khuzestan Province have faced an increase in murder cases in recent years due to their geographical location, demographic composition, social structure, and specific economic conditions.

Methodology

This research was conducted using a descriptive-analytical method. Data were collected through library studies, analysis of official reports, and semi-structured interviews with legal experts, sociologists, and law enforcement officials.

Results and Discussion

Creating jobs and reducing unemployment are other key factors in reducing the rate of

intentional homicides. Unemployment not only leads to financial poverty, but also reinforces feelings of frustration and disappointment in individuals, leading them to violent behavior. Developing small and medium-sized industries, supporting entrepreneurship, and creating job opportunities in the agricultural and service sectors in these areas can be an effective step in reducing violent crime.

Conclusion

Economic growth and infrastructure development can also help improve social conditions and reduce inequality. Investment in economic infrastructure, such as roads, education, and health, as well as increasing access to welfare services, can improve the quality of life in these areas and reduce the factors that contribute to violence.

References

1. Andreescu, V., Shutt, J. E., & Vito, G. F. (2011). The violent South: Culture of honor, social disorganization, and murder in Appalachia. *Criminal Justice Review*, 36(1), 76-103.
2. Banks, R., Hogue, A., Timberlake, T., & Liddle, H. (1996). An Afrocentric approach to group social skills training with inner-city African American adolescents. *Journal of Negro Education*, 414-423.
3. Bhanbhro, S., Wassan, M. R., Shah, M., Talpur, A. A., & Wassan, A. A. (2013). Karo Kari: the murder of honour in Sindh Pakistan: an ethnographic study. *International Journal of Asian Social Science*, 3(7), 1467-1484.
4. Cerdá, M., Morenoff, J. D., Hansen, B. B., Tessari Hicks, K. J., Duque, L. F., Restrepo, A., & Diez-Roux, A. V. (2012). Reducing violence by transforming neighborhoods: a natural experiment in Medellín, Colombia. *American Journal of Epidemiology*, 175(10), 1045-1053.
5. Chagnon, N. A. (1988). Life histories, blood revenge, and warfare in a tribal population. *Science*, 239(4843), 985-992.
6. Cole, J. H., & Gramajo, A. M. (2009). Homicide rates in a cross-section of countries:evidence and interpretations. *Population and Development Review*, 35(4), 749-776.
7. Elgar, F. J., & Aitken, N. (2011). Income inequality, trust and homicide in 33 countries. *European Journal of Public Health*, 21(2), 241-246.
8. Geethadevi, M., & Raghunandan, R. (2000). Getting away with murder. How law courts and police fail victims of domestic violence. *Manushi*, (117), 31-41.
9. Guerrero, R. (2006). Violence prevention through multi-sectoral partnerships: The cases of Cali and Bogota, Columbia. *African safety promotion*, 4(2), 88-98.
10. Lappi-Seppälä, T., & Lehti, M. (2014). Cross-comparative perspectives on global homicide trends. *Crime and justice*, 43(1), 135-230.
11. Mazorodze, B. T. (2020). Youth unemployment and murder crimes in KwaZulu-Natal, South Africa. *Cogent economics & finance*, 8(1), 1799480.
12. Messner, S. F. (1989). Economic discrimination and societal homicide rates: Further evidence on the cost of inequality. *American Sociological Review*, 597-611.

13. Mikton, C. R., Butchart, A., Dahlberg, L. L., & Krug, E. G. (2016). Global status report on violence prevention 2014. *American journal of preventive medicine*, 50(5), 652-659.
14. Minayo, M. C. D. S., & Constantino, P. (2012). An ecosysthemic vision of homicide. *Ciência & Saúde Coletiva*, 17, 3269-3278.
15. Neumayer, E. (2003). Good policy can lower violent crime: Evidence from a cross-national panel of homicide rates, 1980–97. *Journal of peace research*, 40(6), 619-640.
16. Oberwittler, D. (2019). Lethal violence: A global view on homicide. In Oxford research encyclopedia of criminology and criminal justice. Oxford University Press.
17. Pratt, T. C., & Godsey, T. W. (2003). Social support, inequality, and homicide: A cross-national test of an integrated theoretical model. *Criminology*, 41(3), 611-644.
18. Pratt, T. C., & Godsey, T. W. (2003). Social support, inequality, and homicide: A cross-national test of an integrated theoretical model. *Criminology*, 41(3), 611-644.

مقاله پژوهشی

بررسی فضایی-منطقه‌ای عوامل اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی موثر در قتل عمد در شهرستان های رامهرمز و باغملک

احمد مهدوی نسب - گروه حقوق جزا و جرم شناسی، واحد شهرکرد، دانشگاه آزاد اسلامی، شهرکرد، ایران.
مریم نقدی دورباطی* - گروه حقوق جزا و جرم شناسی، واحد شهرکرد، دانشگاه آزاد اسلامی، شهرکرد، ایران.
کریم صالحی - گروه حقوق جزا و جرم شناسی، واحد شهرکرد، دانشگاه آزاد اسلامی، شهرکرد، ایران.

چکیده	اطلاعات مقاله
<p>این پژوهش با هدف بررسی عوامل اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی موثر بر میزان و نوع قتل های عمد در حوزه جغرافیایی شهرستان های رامهرمز و باغملک انجام شد. با توجه به ویژگی های فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی این مناطق، ارائه راهکارهای عملی برای کاهش خشونت و ارتقای امنیت اجتماعی ضروری است. این پژوهش با روش توصیفی-تحلیلی انجام شد. داده ها از طریق مطالعات کتابخانه‌ای، تجزیه و تحلیل گزارش های رسمی و مصاحبه های نیمه ساختاریافته با کارشناسان حقوقی، جامعه شناسان و مقامات مجری قانون جمع آوری شد. این مطالعه نشان می دهد که پیشگیری از قتل عمد در شهرستان های رامهرمز و باغملک نیازمند رویکردی جامع و هماهنگ است که بر بهبود شرایط اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی تاکید دارد. اجرای این راهکارها می تواند نقش موثری در کاهش خشونت و افزایش امنیت اجتماعی در این حوزه ها داشته باشد.</p>	<p>شماره صفحات: ۶۴۶-۶۵۷</p> <p>از دستگاه خود برای اسکن و خواندن مقاله به صورت آنلاین استفاده کنید</p> <p>واژه های کلیدی: قتل عمد، پیشگیری از جرم، باغملک، رامهرمز</p>

استناد: مهدوی نسب، احمد، نقدی دورباطی، مریم، صالحی، کریم، (۱۴۰۳)، بررسی فضایی-منطقه‌ای عوامل اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی موثر در قتل عمد در شهرستان های رامهرمز و باغملک. فصلنامه جغرافیا (برنامه ریزی منطقه ای)، ۱۱۴(۵۶)، ۶۴۶-۶۵۷

DOI:10.22034/jgeoq.2025.561060.4384

مقدمه

شهرستان‌های رامهرمز و باغملک در استان خوزستان به دلیل موقعیت جغرافیایی، ترکیب جمعیتی، ساختار اجتماعی و شرایط خاص اقتصادی، در سال‌های اخیر با افزایش موارد قتل مواجه بوده‌اند. این شهرستان‌ها که دارای بافتی عمدتاً سنتی و قبیله‌ای هستند، دارای ویژگی‌های فرهنگی و اجتماعی خاصی هستند که برخی از آنها می‌توانند به تشدید خشونت منجر به قتل دامن بزنند. مطالعات انجام شده در تحقیقات قبلی و گزارش‌های نهادهای امنیتی و اجتماعی نشان داده است که قتل در این مناطق اغلب تحت تأثیر عوامل متعددی است که برخی از آنها ریشه در باورهای سنتی و برخی دیگر در مشکلات ساختاری جامعه دارد. از آنجایی که برای شناسایی راهکارهایی مؤثر در جهت پیشگیری و کاهش موارد قتل عمد در شهرستان‌های رامهرمز و باغملک ابتدا نیازمند بررسی عوامل مرتبط با قتل هستیم، در ادامه ابتدا به شرح و بررسی این عوامل پرداخته می‌شود.

۱. اختلافات خانوادگی

یکی از مهم‌ترین عوامل مرتبط با قتل در این شهرستان‌ها اختلافات خانوادگی است که اغلب منجر به درگیری‌های شدید و در نهایت ارتکاب جرم می‌شود (آقایی‌نیا، ۱۳۸۶). بسیاری از پرونده‌های قتل در این مناطق به دلیل اختلافات بین اعضای خانواده بر سر مسائل ارث و میراث، اختلافات زناشویی یا مشکلات بین والدین و فرزندان رخ داده است (آندرسکو، شات و ویتو، ۲۰۱۱). این تعارضات معمولاً در یک زمینه اجتماعی به وجود می‌آیند که در آن مدیریت تعارض و کنترل خشم به درستی آموزش داده نمی‌شود و راه حل‌های مسالمت‌آمیز برای حل تعارض توجه زیادی نمی‌شود. در چنین شرایطی افراد تمایل بیشتری به رفتارهای خشونت‌آمیز دارند که در برخی موارد منجر به قتل می‌شود (سادات هاشمی، ۱۳۸۸).

مبانی نظری

۲. درگیری‌های محلی و قبیله‌ای

درگیری‌های محلی و قبیله‌ای نیز یکی دیگر از عوامل اصلی افزایش قتل عمد در این شهرها به شمار می‌رود (خداکرمی، ۱۳۸۵). با توجه به فرهنگ تعصب قبیله‌ای و احساس وفاداری گروهی، برخی درگیری‌های کوچک بین افراد به درگیری‌های گسترده بین طوایف و خانواده‌های پرجمعیت تبدیل می‌شود که در برخی موارد تا سال‌ها ادامه می‌یابد و حتی نسل‌های بعدی را نیز درگیر می‌کند (شانبون، ۱۹۸۸). در چنین مواقعی گاهی از قتل عمد به عنوان وسیله‌ای برای انتقام و احقاق حقوق قبیله‌ای استفاده می‌شود که موجب افزایش خشونت و کاهش امنیت اجتماعی در این مناطق شده است. مطالعات انجام شده در مناطق دیگر با ساختارهای قبیله‌ای مشابه نیز نشان داده است که درگیری‌های بین قبیله‌ای نقش مهمی در تداوم قتل‌های زنجیره‌ای و افزایش نرخ خشونت ایفا می‌کند (شعبانی، ۱۳۹۷؛ نوری، ۱۳۹۷).

۳. مسائل ناموسی و کنترل اجتماعی سنتی بر زنان

مسائل ناموسی و کنترل اجتماعی سنتی بر زنان از دیگر عوامل مؤثر در قتل عمدی در این شهرستان‌ها است (دیدار، ۱۳۹۸). در برخی از جوامع سنتی، حفظ شأن و منزلت اجتماعی خانواده، به ویژه در رابطه با مسائل ناموسی و رفتار اجتماعی زنان، از اهمیت بالایی برخوردار است. در چنین شرایطی، هرگونه تخطی از هنجارهای سنتی، حتی اگر جزئی باشد، می‌تواند واکنش‌های شدید و خشونت‌آمیزی را در پی داشته باشد (سینگ و بهانداری، ۲۰۲۱). قتل‌های ناموسی که در آن یکی از اعضای خانواده به دلایل حفظ ناموس و جلوگیری از هتک حرمت اجتماعی، یکی دیگر از اعضای خانواده را می‌کشد، نمونه‌ای از این پدیده است که در برخی از موارد بررسی شده در این شهرستان‌ها مشاهده شده است. مطالعات انجام شده توسط محققان نشان می‌دهد که در بسیاری از زمینه‌های مشابه، قتل‌های ناموسی معمولاً در جوامعی اتفاق می‌افتد که آموزش‌های قانونی و فرهنگی برای کاهش خشونت علیه زنان کافی نیست و سیستم‌های حمایت اجتماعی به درستی کار نمی‌کنند (فتحی، ۱۴۰۰؛ قوی قاسم‌آبادی و رهامی، ۱۴۰۱).

۴. بیکاری، فقر و محدودیت‌های اقتصادی

از سوی دیگر، بیکاری، فقر و محدودیت‌های اقتصادی نیز از عوامل موثر بر افزایش قتل عمد در این شهرستان‌ها هستند (باقری، ۱۳۹۶). بررسی‌های میدانی و تحلیل‌های آماری نشان داده است که نرخ بیکاری در این مناطق بالاتر از میانگین کشوری است و بسیاری از جوانان به دلیل نبودهای شغلی پایدار و دسترسی به منابع مالی کافی، دچار ناامیدی اجتماعی و استرس روانی هستند (پرات و گادسی، ۲۰۰۳). این شرایط اقتصادی نامطلوب می‌تواند احتمال درگیری‌های خشونت آمیز را افزایش دهد. مطالعات انجام شده در سایر مناطق با مشکلات اقتصادی مشابه نشان می‌دهد که فقر و احساس شکست اجتماعی می‌تواند منجر به رفتارهای پرخطرانه و تصمیم‌گیری‌های تکانشی در شرایط بحرانی شود که در برخی موارد منجر به قتل عمدی می‌شود (حضور، ۱۳۹۹).

۵. باورهای سنتی و ساختارهای فرهنگی منطقه

همچنین باورهای سنتی و ساختارهای فرهنگی منطقه نقش مهمی در شکل‌گیری و تداوم رفتارهای خشونت آمیز دارند (روایی و رنجبر، ۱۳۹۴). در برخی از جوامع سنتی، حل اختلاف به روش‌های غیررسمی و خارج از چارچوب قانونی صورت می‌گیرد (صدیق سروستانی، ۱۳۸۵). فقدان فرهنگ رجوع به قانون و ترجیح روش‌های سنتی مانند قصاص شخصی یا انتقام‌گیری خانوادگی باعث شده است که برخی قتل‌ها نه به انگیزه شخصی بلکه به عنوان بخشی از یک عرف اجتماعی انجام شود. مطالعات در این زمینه نشان داده است که قتل و سایر جرایم خشن بیشتر در مناطقی اتفاق می‌افتد که قوانین و مجازات‌ها به عنوان تنها راه حل برای حل اختلافات پذیرفته نشده است (بهانبرو و همکاران، ۲۰۱۳).

۶. نبود برنامه‌های آموزشی و فرهنگی

همچنین نبود برنامه‌های آموزشی و فرهنگی برای تغییر نگرش در مورد حل تعارض و کنترل خشم مانع دیگری بر سر راه کاهش قتل عمد در این شهرها است (پرویزی، ۱۳۹۶). تجربه نشان داده است که در مناطقی که آموزش عمومی در زمینه مهارت‌های زندگی، روش‌های حل تعارض و مدیریت هیجان ارائه شده است، میزان خشونت به میزان قابل توجهی کاهش یافته است (بنکس و همکاران، ۱۹۹۶). اما در این شهرها چنین برنامه‌هایی یا اجرا نشده و یا تاثیر لازم را نداشته است.

۷. عدم هماهنگی بین نهادهای قضایی، انتظامی و اجتماعی

همچنین عدم هماهنگی بین نهادهای قضایی، انتظامی و اجتماعی در کنترل و مدیریت تنش‌هایی که منجر به قتل می‌شود یکی دیگر از مشکلات اساسی است (گیتادوی و راگوناندان، ۲۰۰۰). در برخی موارد تأخیر در حل و فصل اختلافات یا برخورد سطحی با پرونده‌های خشونت‌آمیز باعث شده تا افراد احساس کنند که سیستم‌های حقوقی قادر به حل مشکلات آنها نیستند و خود برای انتقام یا عدالت شخصی اقدام کنند که در برخی موارد منجر به قتل شده است.

تحقیقات بین‌المللی نشان داده است که مبارزه با جرایم خشن، از جمله قتل، نیازمند رویکردی چند بعدی است (گوررو، ۲۰۰۶؛ لاپی-سپالا و لهتی، ۲۰۱۴؛ مینایو و کنستانینو، ۲۰۱۲). در بسیاری از کشورها تمرکز صرف بر مجازات‌های قانونی و افزایش شدت کیفری منجر به کاهش پایدار این جرایم نشده است (هادی‌پور و رنجبرزاده، ۱۴۰۳). در مناطقی که سیاست‌های پیشگیری صرفاً بر مداخله قضایی متمرکز شده است، نرخ قتل در دراز مدت بدون تغییر باقی مانده و در برخی موارد حتی افزایش یافته است (نوی‌مایر، ۲۰۰۳). این نشان می‌دهد که بدون در نظر گرفتن عوامل اقتصادی، آموزشی و فرهنگی نمی‌توان انتظار داشت صرفاً با افزایش مجازات‌ها از قتل جلوگیری کرد. همچنین مطالعات انجام شده در کشورهای با شرایط اقتصادی و اجتماعی مشابه نشان می‌دهد که تلفیق سیاست‌های جنایی با برنامه‌های اجتماعی و فرهنگی نتایج بسیار موثرتری در کاهش قتل عمد داشته است (اوبرویلتز، ۲۰۱۹؛ میکتون و همکاران، ۲۰۱۶). به عنوان مثال در برخی از کشورها اجرای برنامه‌های آموزش مهارت‌های زندگی، توسعه مراکز مشاوره و روانشناسی، ایجاد فرصت‌های شغلی برای جوانان و حمایت از خانواده‌های آسیب پذیر توانسته است میزان خشونت و درگیری‌هایی را که منجر به قتل می‌شود به میزان قابل توجهی کاهش دهد.

با توجه به عوامل عنوان شده، می‌توان گفت که شناسایی و تدوین راهکارهای موثر برای پیشگیری و کاهش قتل عمد در شهرستان‌های رامهرمز و باغملک از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. این پژوهش با هدف شناسایی راهکارهای پیشگیرانه برای کاهش قتل عمد در شهرستان‌های رامهرمز و باغملک، می‌تواند زمینه‌ای برای تدوین سیاست‌های پیشگیرانه و برنامه‌های حمایتی مؤثر در شهرستان‌های رامهرمز و باغملک فراهم کند. در نهایت امید است با ارائه این راهکارها بتوان با تقویت نهادهای اجتماعی،

بهبود شرایط اقتصادی و تغییر نگرش فرهنگی، زمینه‌های قتل عمد را به طور موثر کاهش داد و در نتیجه سطح امنیت اجتماعی و کیفیت زندگی را در این مناطق ارتقا داد.

روش

روش‌شناسی این پژوهش مبتنی بر رویکرد توصیفی-تحلیلی است که با هدف شناسایی راهکارهای موثر برای پیشگیری و کاهش قتل عمدی در شهرستان‌های رامهرمز و باغملک انجام شده است. با توجه به ماهیت تحقیق که بر ارائه راهکار تمرکز دارد، برای جمع‌آوری اطلاعات از روش ترکیبی کتابخانه‌ای و میدانی استفاده شده است. این ترکیب روش‌شناختی به محقق این امکان را می‌دهد که هم از منابع علمی و هم از تجربیات موفق جهانی و ملی بهره‌مند شود و از طریق تعامل مستقیم با کارشناسان و ذینفعان محلی، راه‌حل‌های عملی متناسب با شرایط محلی این شهرها را شناسایی و ارزیابی کند.

یافته‌ها

جدول ۱ نتایج تحلیل آماری رگرسیون خطی چندگانه را نشان می‌دهد که چهار متغیر کلیدی بر وقوع قتل عمد در شهرهای رامهرمز و باغملک تأثیر داشتند. مقدار ضریب β میزان تأثیر هر متغیر را نشان می‌دهد.

جدول ۱: تحلیل آماری عوامل مؤثر بر قتل عمد

عوامل	میزان تأثیرگذاری	ضریب تأثیر (β)
نگرش به مسائل ناموسی	بیشترین تأثیر	۰/۲۸۲
سن مرتکبان	تأثیر زیاد	۰/۲۵۴
سطح تحصیلات	تأثیر متوسط	۰/۲۴۵
نرخ فقر	تأثیر متوسط	۰/۲۱۲

مطابق تجزیه و تحلیل آماری جدول ۱ مشخص شد که نگرش به مسائل ناموسی با بیشترین ضریب تأثیر، مهم‌ترین عامل در وقوع قتل عمد در شهرستان‌های رامهرمز و باغملک است. این نشان می‌دهد که اختلافات خانوادگی و مسائل ناموسی بیشترین سهم را در وقوع قتل در این منطقه دارد. همچنین سن مرتکبین نیز تأثیر بسزایی دارد، به این معنا که افراد جوان به دلیل تکانشگری، هیجانات کنترل نشده و عدم مهارت حل تعارض، بیشتر به رفتارهای خشونت آمیز می‌پردازند. سطح تحصیلات نیز نقش تعیین کننده‌ای دارد. هر چه سطح تحصیلات پایین‌تر باشد، احتمال ارتکاب قتل بیشتر می‌شود، زیرا افرادی که تحصیلات کمتری دارند، در مواجهه با درگیری‌ها و تنش‌ها بیشتر به خشونت متوسل می‌شوند. علاوه بر این، نرخ فقر به عنوان یک عامل کلیدی نشان می‌دهد که فشارهای اقتصادی و مشکلات معیشتی می‌تواند منجر به افزایش درگیری‌ها و قتل‌ها شود. در مجموع، این چهار متغیر توانستند ۶۸ درصد از تغییرات نرخ قتل را پیش‌بینی کنند که نشان‌دهنده اهمیت توجه به این عوامل در سیاست‌های پیشگیرانه و کاهش خشونت در این منطقه است.

همچنین جدول ۲ پراکندگی قتل عمد در شهرستان‌های رامهرمز و باغملک را طی ۱۰ سال گذشته (۱۳۹۲ تا ۱۴۰۲) بر اساس انگیزه‌های مختلف نشان می‌دهد.

جدول ۲: توزیع انواع قتل در شهرستان‌های رامهرمز و باغملک

نوع قتل	درصد (%)	تعداد موارد
قتل‌های ناموسی	۳۷٪	۲۶
قتل‌های ناشی از اختلافات مالی و ملکی	۲۹٪	۲۱
قتل‌های ناشی از نزاع‌های قبیله‌ای و محلی	۲۴٪	۱۷
قتل‌های مرتبط با سوءمصرف مواد مخدر و الکل	۱۰٪	۷
مجموع کل قتل‌ها	۱۰۰٪	۷۱

بررسی آمار قتل در شهرستان‌های رامهرمز و باغملک در یک دوره ده ساله نشان می‌دهد که قتل‌های ناموسی با ۳۷ درصد بیشترین سهم را در بین تمام انگیزه‌های قتل به خود اختصاص داده است. این نشان می‌دهد که مسائل مربوط به شرافت و حیثیت

خانواده همچنان عامل اصلی قتل در این مناطق است. پس از آن، اختلافات مالی و ملکی عامل مهمی در درگیری‌های منجر به قتل است که ۲۹ درصد ناشی از اختلافات اقتصادی، بدهی‌های مالی و مشکلات مربوط به مالکیت زمین یا ملک است. درگیری‌های قومی و قبیله‌ای نیز سهم قابل توجهی از قتل‌ها (۲۴ درصد) را به خود اختصاص می‌دهد که ریشه در تنش‌های اجتماعی و اختلافات طولانی مدت قبیله‌ای دارد. در نهایت، سوء‌مصرف مواد مخدر و الکل نیز در ۱۰ درصد قتل‌ها نقش داشته است که نشان می‌دهد اعتیاد و مصرف الکل به‌ویژه در شرایط استرس‌زا می‌تواند عاملی برای افزایش خشونت و رفتار مجرمانه باشد. بررسی این آمار نشان می‌دهد که میزان قتل در این شهرها بالاتر از میانگین کشوری است که لزوم اجرای برنامه‌های پیشگیرانه برای کاهش خشونت و درگیری‌های اجتماعی را دوچندان می‌کند.

نتایج پژوهش نشان می‌دهد که برای پیشگیری و کاهش موارد قتل عمد در شهرستان‌های رامهرمز و باغملک باید مجموعه‌ای از راهکارهای عملی و قابل اجرا در نظر گرفته شود. این راه حل‌ها بر اساس بررسی منابع علمی، تجزیه و تحلیل تجربیات موفق در سایر مناطق، مصاحبه با کارشناسان و جلسات مشارکتی با ذینفعان محلی شناسایی شدند. در این مطالعه، تمرکز بر توسعه راه‌حلی بود که علاوه بر امکان‌پذیر بودن، تأثیر پایداری بر کاهش تعداد قتل‌های عمدی در این شهرها داشته باشد. یافته‌ها نشان می‌دهد که اقدامات پیشنهادی باید در پنج حوزه اصلی تسهیل شرایط ازدواج، ایجاد اشتغال، فرهنگ‌سازی، رشد اقتصادی و توسعه اجتماعی سازماندهی شود که در جدول ۳، مشخص شده‌اند. در ادامه به تشریح پنج حوزه پرداخته خواهد شد.

جدول ۳: راهکارهای پیشگیری و کاهش موارد قتل عمد در شهرستان‌های رامهرمز و باغملک

حوزه راهکارها	اقدامات پیشنهادی
شرایط ایجاد ازدواج	حمایت‌های مالی و تسهیلات ازدواج: ارائه وام‌های ازدواج با شرایط آسان و بهره کم
	کاهش هزینه‌های ازدواج: فرهنگ‌سازی برای ساده‌سازی مراسم ازدواج و کاهش انتظارات غیرضروری آموزش پیش از ازدواج: برگزاری دوره‌های آموزشی برای تقویت مهارت‌های زندگی مشترک و حل تعارضات
ایجاد اشتغال	کارآفرینی محلی: ایجاد فرصت‌های شغلی در صنایع محلی مانند کشاورزی و صنایع دستی
	حمایت از کسب‌وکارهای کوچک: ارائه تسهیلات مالی و آموزشی برای راه‌اندازی و تقویت کسب‌وکارهای محلی آموزش مهارت‌های شغلی: آموزش مهارت‌های فنی و حرفه‌ای به جوانان برای ورود به بازار کار
فرهنگ‌سازی	آموزش اخلاق و کنترل خشم: برگزاری کارگاه‌های مهارت‌های اجتماعی و مدیریت احساسات
	نقش رسانه‌ها: تولید برنامه‌های آموزشی و فرهنگی برای ارتقای سطح آگاهی جامعه تقویت نهادهای اجتماعی: ایجاد گروه‌های مشاوره و مددکاری اجتماعی در مناطق حساس
رشد اقتصادی	سرمایه‌گذاری در زیرساخت‌ها: توسعه زیرساخت‌های اقتصادی مانند جاده‌ها، آموزش، و بهداشت برای بهبود کیفیت زندگی
	جذب سرمایه‌گذاری: جذب سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی برای توسعه بخش‌های صنعتی و کشاورزی حمایت از تعاونی‌ها: تقویت تعاونی‌های محلی برای توزیع عادلانه منابع و درآمد
توسعه اجتماعی	تقویت عدالت اجتماعی: کاهش نابرابری‌ها و ایجاد فرصت‌های برابر برای اقشار مختلف جامعه
	آموزش حقوق شهروندی: آگاهی‌بخشی در مورد حقوق و وظایف شهروندی برای کاهش تنش‌ها و تعارضات حمایت از خانواده‌ها: ارائه خدمات روانشناسی و اجتماعی برای خانواده‌های آسیب‌پذیر

۱. تسهیل شرایط ازدواج

یکی از راه‌حل‌های مهم برای کاهش تنش‌های اجتماعی و جلوگیری از خشونت منجر به قتل، ایجاد شرایطی است که ازدواج پایدار و مسئولانه را برای جوانان تسهیل کند. در این راستا اقداماتی مانند ارائه حمایت‌های مالی، تسهیلات بانکی و توسعه فرهنگی برای کاهش هزینه‌های ازدواج ضروری به نظر می‌رسد. برپایی دوره‌های آموزشی قبل از ازدواج که بر مهارت‌های حل تعارض، مدیریت خشم و برقراری ارتباط موثر تأکید دارد، می‌تواند نقش مهمی در کاهش اختلافات خانوادگی و پیشگیری از رفتارهای خشونت‌آمیز داشته باشد (راک و همکاران، ۲۰۱۵). در مصاحبه با کارشناسان اجتماعی و حقوقی تأکید شده است که یکی از زمینه‌های مهم خشونت منجر به قتل، اختلافات خانوادگی است که در بسیاری از موارد ناشی از عدم آگاهی زوجین از مهارت‌های زندگی و نحوه مدیریت چالش‌های زناشویی است. بنابراین اجرای برنامه‌های آموزشی و حمایتی در این زمینه می‌تواند نقش مهمی در کاهش این نوع خشونت داشته باشد.

۲. ایجاد اشتغال و توانمندسازی اقتصادی

بررسی‌های میدانی و تحلیل نظرات کارشناسان نشان می‌دهد که ایجاد فرصت‌های شغلی پایدار یکی از مهم‌ترین راهکارهای کاهش قتل عمد در شهرستان‌های رامهرمز و باغملک است. یافته‌ها نشان می‌دهد که کارآفرینی محلی و حمایت از کسب و کارهای کوچک به خصوص در صنایعی که با ویژگی‌های اقتصادی و اجتماعی این مناطق سازگار است، می‌تواند زمینه اشتغال جوانان را فراهم کند و از بروز خشونت‌های مرتبط با فقر و بیکاری جلوگیری کند (شنبل، ۲۰۱۸). نتایج مصاحبه‌ها حاکی از آن است که افراد دارای اشتغال پایدار کمتر در معرض درگیری‌های خشونت‌آمیز هستند. در این راستا پیشنهاد می‌شود دوره‌های آموزشی مهارت‌های فنی و حرفه‌ای برای جوانان برگزار شود تا بتوانند از توانایی‌های خود برای ورود به بازار کار استفاده کنند. ارائه تسهیلات مالی برای راه اندازی و توسعه کسب و کارهای کوچک نیز می‌تواند نقش موثری در ایجاد فرصت‌های اقتصادی و کاهش تنش‌های اجتماعی داشته باشد (مازورودزه، ۲۰۲۰).

۳. فرهنگ‌سازی و آموزش عمومی

نتایج تجزیه و تحلیل داده‌های پژوهش نشان می‌دهد که تغییر نگرش اجتماعی نسبت به خشونت و ایجاد فرهنگ همزیستی مسالمت‌آمیز یکی از موثرترین راهکارها برای پیشگیری از قتل در این شهرها است. یافته‌ها نشان می‌دهد که برگزاری کارگاه‌های مهارت‌های اجتماعی، آموزش مدیریت خشم و افزایش آگاهی عمومی از طریق رسانه‌های جمعی می‌تواند در کاهش رفتارهای خشونت‌آمیز موثر باشد. بررسی تجربیات موفق در سایر مناطق نشان می‌دهد که مشارکت فعال رسانه‌ها در تولید محتوای آموزشی و فرهنگی با محوریت افزایش آگاهی عمومی از پیامدهای قتل می‌تواند تأثیر بسزایی در کاهش میزان این جرم داشته باشد (کول و گراماجو، ۲۰۰۹). علاوه بر این، یافته‌های میدانی پژوهش نشان می‌دهد که تقویت نهادهای اجتماعی از جمله مراکز مشاوره و مددکاری اجتماعی نقش مهمی در مداخله زود هنگام و کاهش خشونت منجر به قتل دارد. ایجاد گروه‌های مشاوره در مناطق پرخطر، به ویژه برای خانواده‌های در معرض تنش و افراد دارای سابقه خشونت، می‌تواند از تشدید درگیری‌های منجر به قتل جلوگیری کند.

۴. رشد اقتصادی و توسعه زیرساخت‌ها

یافته‌های پژوهش حاکی از آن است که توسعه زیرساخت‌های اقتصادی به‌ویژه در حوزه‌های حمل و نقل، آموزشی و بهداشتی می‌تواند به بهبود شرایط زندگی در شهرهای رامهرمز و باغملک و در نتیجه کاهش قتل‌ها کمک کند. یکی از موضوعات مهمی که در مصاحبه‌ها بر آن تأکید شد این بود که شهرهایی که از نظر اقتصادی توسعه یافته‌تر هستند و زیرساخت‌های بهتری دارند، میزان کمتری از جرایم خشن را تجربه می‌کنند. بر این اساس پیشنهاد می‌شود سرمایه‌گذاری در بخش‌های صنعتی، کشاورزی و خدماتی در این مناطق افزایش یابد تا علاوه بر ایجاد اشتغال، کیفیت زندگی شهروندان بهبود یابد (سردا و همکاران، ۲۰۱۲). یکی از پیشنهادات کاربردی ارائه شده در پژوهش، تقویت تعاونی‌های محلی است که می‌تواند به عنوان ابزاری برای توزیع عادلانه منابع و افزایش امنیت اقتصادی در جامعه عمل کند.

۵. توسعه اجتماعی و افزایش عدالت اجتماعی

نتایج پژوهش نشان می‌دهد که کاهش نابرابری‌های اجتماعی و افزایش دسترسی عادلانه به امکانات آموزشی، بهداشتی و رفاهی می‌تواند منجر به کاهش تنش‌های اجتماعی و پیشگیری از قتل شود. مصاحبه با کارشناسان نشان می‌دهد در مناطقی که عدالت اجتماعی بیشتر و فرصت‌های برابر برای اقشار مختلف جامعه وجود دارد، میزان درگیری‌های خشونت‌آمیز و قتل به میزان قابل توجهی کاهش یافته است. به همین دلیل پیشنهاد می‌شود برنامه‌هایی برای کاهش نابرابری‌های اجتماعی از جمله افزایش حمایت اجتماعی از گروه‌های آسیب‌پذیر، ارائه خدمات روان‌شناختی و حمایتی برای خانواده‌های در معرض خطر و آموزش شهروندی برای افزایش آگاهی در مورد حقوق و مسئولیت‌های اجتماعی اجرا شود (الگار و آیتکن، ۲۰۱۱).

نتایج پژوهش نشان می‌دهد که این راهکارها در کنار هم می‌توانند به عنوان یک بسته پیشگیرانه جامع عمل کرده و تأثیر مثبتی بر کاهش قتل در شهرهای رامهرمز و باغملک داشته باشند. همچنین بررسی‌های تطبیقی نشان می‌دهد که در مناطقی که چنین برنامه‌هایی اجرا شده، میزان قتل کاهش یافته است. بر این اساس پیشنهاد می‌شود این راهکارها به صورت هماهنگ و با همکاری

دستگاه‌های اجرایی، نهادهای اجتماعی و مشارکت مردمی اجرا شود. اتخاذ رویکردی جامع شامل تسهیل ازدواج، ایجاد اشتغال، توسعه فرهنگی، رشد اقتصادی و توسعه اجتماعی می‌تواند زمینه‌ساز کاهش قتل و افزایش امنیت اجتماعی در این شهرها باشد.

بحث و نتیجه‌گیری

ایجاد اشتغال و کاهش بیکاری دیگر از عوامل کلیدی در کاهش نرخ قتل‌های عمد است. بیکاری نه تنها منجر به فقر مالی می‌شود، بلکه احساس ناکامی و سرخوردگی را در افراد تقویت می‌کند و آنها را به سمت رفتارهای خشونت‌آمیز سوق می‌دهد. توسعه صنایع کوچک و متوسط، حمایت از کارآفرینی و ایجاد فرصت‌های شغلی در بخش‌های کشاورزی و خدماتی در این مناطق، می‌تواند گام موثری در کاهش جرایم خشونت‌آمیز باشد.

از سوی دیگر، فرهنگ‌سازی و آموزش عمومی نقشی حیاتی در تغییر نگرش‌های اجتماعی و کاهش خشونت دارد. ترویج ارزش‌های انسانی، آموزش مهارت‌های حل تعارض و مدیریت خشم، و برنامه‌های آموزشی برای تغییر باورهای سنتی مرتبط با مسائل ناموسی می‌تواند به کاهش قتل‌های عمد کمک کند. استفاده از رسانه‌های محلی، مدارس و نهادهای مذهبی برای آگاهی‌بخشی و تغییر نگرش‌های نادرست، از جمله اقداماتی است که می‌تواند به بهبود فرهنگ عمومی منجر شود.

رشد اقتصادی و توسعه زیرساخت‌ها نیز می‌تواند به بهبود شرایط اجتماعی و کاهش نابرابری کمک کند. سرمایه‌گذاری در زیرساخت‌های اقتصادی، مانند راه‌سازی، آموزش و بهداشت، و همچنین افزایش دسترسی به خدمات رفاهی، می‌تواند به بهبود کیفیت زندگی در این مناطق و کاهش عوامل زمینه‌ساز خشونت منجر شود.

در مجموع، اتخاذ راهکارهای هم‌زمان در حوزه‌های اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی می‌تواند تأثیر چشم‌گیری در کاهش قتل‌های عمد در شهرستان‌های رامهرمز و باغملک داشته باشد. هماهنگی میان نهادهای دولتی، محلی و سازمان‌های غیردولتی برای اجرای این راهکارها و نظارت بر پیشرفت آنها، ضرورتی انکارناپذیر است. این اقدامات نه تنها به کاهش نرخ جرم و خشونت کمک می‌کند، بلکه می‌تواند امنیت اجتماعی و رفاه عمومی را نیز بهبود بخشد.

با توجه به یافته‌های این پژوهش مشخص می‌شود که قتل در شهرستان‌های رامهرمز و باغملک صرفاً یک موضوع فردی یا مجرمانه نیست، بلکه بازتابی از کمبودهای اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی در این مناطق است. این مطالعه نشان داد که کاهش میزان قتل مستلزم تدوین و اجرای رویکردی جامع و چند بعدی است که تمامی جنبه‌های علل زمینه‌ای این جنایت را در بر گیرد. بنابراین لازم است سیاست‌گذاران، نهادهای اجرایی و سازمان‌های اجتماعی با همکاری یکدیگر راهکارهای پیشنهادی را به صورت هماهنگ و مستمر اجرا کنند. تقویت نهادهای حمایتی، افزایش فرصت‌های اقتصادی، ترویج آموزش فرهنگی و اجتماعی، اصلاح باورهای سنتی و توسعه عدالت اجتماعی از جمله اقداماتی است که می‌تواند منجر به کاهش پایدار قتل شود.

در نهایت، موفقیت این راه‌حل‌ها تنها زمانی حاصل می‌شود که همه بخش‌های جامعه، از جمله دولت، جامعه مدنی و مردم محلی، فعالانه در روند پیشگیری از جرم مشارکت داشته باشند. تنها از طریق همکاری ملی و محلی می‌توان به ایجاد جامعه‌ای امن‌تر و عاری از خشونت امیدوار بود و گامی اساسی در جهت ارتقای کیفیت زندگی در این مناطق برداشت.

منابع

۱. امیری، حامد. (۱۳۹۸). دانستنی‌های حقوقی (تعریف قتل و انواع آن).
۲. امینی، امین‌اله. (۱۳۹۵). انواع قتل و احکام آن (پایان‌نامه کارشناسی ارشد). دانشگاه جامعه المصطفی العالمیه، دانشکده الهیات و معارف اسلامی.
۳. آقایی نیا، حسین. (۱۳۸۶). جرایم علیه اشخاص (شخصیت معنوی) (چاپ دوم). تهران: نشر میزان.
۴. باقری، بهاره. (۱۳۹۶). علل ارتکاب به قتل عمدی در شهرستان اصفهان با تأکید بر آمارهای جنایی (پایان‌نامه کارشناسی ارشد). دانشگاه شهید اشرفی اصفهانی، دانشکده حقوق و الهیات.
۵. پرویزی، رضا. (۱۳۹۶). پیشگیری وضعی و نقش آن در پیشگیری از قتل. تهران: معاونت آموزش ناجا.

۶. تقوی قاسم آبادی، علی، و رهامی، محسن. (۱۴۰۱). بررسی مصادیق قتل عمد در فقه و قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲. مجله دادرسی، ۱۵۳، مرداد و شهریور.
۷. حضوری، رقیه. (۱۳۹۹). تحلیل روانشناختی - اجتماعی قتل‌های ناموسی (بررسی ویژگی‌های روانشناختی - اجتماعی مجرمین خاص). اردبیل: انتشارات محقق اردبیلی.
۸. خداکرمی، نبی. (۱۳۸۵). بررسی عنصر روانی جرم قتل در حقوق ایران و مطالعه تطبیقی آن در حقوق مصر و آمریکا (رساله دکتری). دانشگاه تربیت مدرس، دانشکده علوم انسانی.
۹. دیدا، مهدی. (۱۳۹۸). نقش عوامل اجتماعی در قتل عمد. تهران: انتشارات پژوهندگان راه دانش.
۱۰. سادات هاشمی، منصوره. (۱۳۸۸). تحلیل جرم‌شناختی جرایم خشونت‌آمیز (بررسی موردی ضرب و جرح عمدی منتهی به قتل در استان تهران) (پایان‌نامه کارشناسی ارشد). دانشگاه تهران، دانشکده حقوق و علوم سیاسی.
۱۱. شعبانی، محمدصادق. (۱۳۹۷). عوامل ارتکاب قتل عمد در شهرستان فسا و راهکارهای پیشگیری از آن در سال‌های ۹۶-۹۱ (پایان‌نامه کارشناسی ارشد). دانشگاه آزاد اسلامی واحد نورآباد ممسنی، دانشکده فنی مهندسی و تحصیلات تکمیلی.
۱۲. شفیعی، روح‌الله. (۱۴۰۰). دلایل ارتکاب قتل عمد. تهران: انتشارات مجد.
۱۳. صادقی، محمدهادی. (۱۳۸۵). جرایم علیه اشخاص. تهران: نشر میزان.
۱۴. صدیق سروسستانی، رحمت‌الله. (۱۳۸۵). آسیب‌شناسی اجتماعی: جامعه‌شناسی انحرافات اجتماعی (چاپ دوم). تهران: نشر آن.
۱۵. فتحی، مهدی. (۱۴۰۰). عوامل مؤثر بر آستانه بزهکاری در مجرمین قتل عمد در شهرستان ملکشاهی (پایان‌نامه کارشناسی ارشد). دانشگاه تهران، پردیس‌های منطقه‌ای - پردیس البرز.
۱۶. وروایی، اکبر، و رنجبر، نینا. (۱۳۹۴). مؤلفه‌های پیشگیری وضعی از وقوع قتل عمد. پژوهش‌های اطلاعاتی و جنایی، ۱۰(۳)، ۷۹-۱۰۰.
۱۷. هادی پور، مرضیه، و رنجبرزاده، فرزانه. (۱۴۰۳). تأثیر عوامل اقتصادی و فرهنگی بر ارتکاب جرم. ششمین کنفرانس بین‌المللی و هفتمین کنفرانس ملی حقوق و علوم سیاسی، تهران.
18. Andreescu, V., Shutt, J. E., & Vito, G. F. (2011). The violent South: Culture of honor, social disorganization, and murder in Appalachia. *Criminal Justice Review*, 36(1), 76-103.
19. Banks, R., Hogue, A., Timberlake, T., & Liddle, H. (1996). An Afrocentric approach to group social skills training with inner-city African American adolescents. *Journal of Negro Education*, 414-423.
20. Bhanbhro, S., Wassan, M. R., Shah, M., Talpur, A. A., & Wassan, A. A. (2013). Karo Kari: the murder of honour in Sindh Pakistan: an ethnographic study. *International Journal of Asian Social Science*, 3(7), 1467-1484.
21. Cerdá, M., Morenoff, J. D., Hansen, B. B., Tessari Hicks, K. J., Duque, L. F., Restrepo, A., & Diez-Roux, A. V. (2012). Reducing violence by transforming neighborhoods: a natural experiment in Medellín, Colombia. *American Journal of Epidemiology*, 175(10), 1045-1053.
22. Chagnon, N. A. (1988). Life histories, blood revenge, and warfare in a tribal population. *Science*, 239(4843), 985-992.
23. Cole, J. H., & Gramajo, A. M. (2009). Homicide rates in a cross-section of countries: evidence and interpretations. *Population and Development Review*, 35(4), 749-776.
24. Elgar, F. J., & Aitken, N. (2011). Income inequality, trust and homicide in 33 countries. *European Journal of Public Health*, 21(2), 241-246.
25. Geethadevi, M., & Raghunandan, R. (2000). Getting away with murder. How law courts and police fail victims of domestic violence. *Manushi*, (117), 31-41.
26. Guerrero, R. (2006). Violence prevention through multi-sectoral partnerships: The cases of Cali and Bogota, Columbia. *African safety promotion*, 4(2), 88-98.

27. Lappi-Seppälä, T., & Lehti, M. (2014). Cross-comparative perspectives on global homicide trends. *Crime and justice*, 43(1), 135-230.
28. Mazorodze, B. T. (2020). Youth unemployment and murder crimes in KwaZulu-Natal, South Africa. *Cogent economics & finance*, 8(1), 1799480.
29. Messner, S. F. (1989). Economic discrimination and societal homicide rates: Further evidence on the cost of inequality. *American Sociological Review*, 597-611.
30. Mikton, C. R., Butchart, A., Dahlberg, L. L., & Krug, E. G. (2016). Global status report on violence prevention 2014. *American journal of preventive medicine*, 50(5), 652-659.
31. Minayo, M. C. D. S., & Constantino, P. (2012). An ecosystemic vision of homicide. *Ciência & Saúde Coletiva*, 17, 3269-3278.
32. Neumayer, E. (2003). Good policy can lower violent crime: Evidence from a cross-national panel of homicide rates, 1980-97. *Journal of peace research*, 40(6), 619-640.
33. Oberwittler, D. (2019). Lethal violence: A global view on homicide. In *Oxford research encyclopedia of criminology and criminal justice*. Oxford University Press.
34. Pratt, T. C., & Godsey, T. W. (2003). Social support, inequality, and homicide: A cross-national test of an integrated theoretical model. *Criminology*, 41(3), 611-644.
35. Pratt, T. C., & Godsey, T. W. (2003). Social support, inequality, and homicide: A cross-national test of an integrated theoretical model. *Criminology*, 41(3), 611-644